

Judaismus a socialismus (případně komunismus) - tyto dva odlišné směry identifikace byly a jsou některými autory slučovány a propojovány. V extrémním případě bývá dokonce judaismus stavěn jako určitý základ socialistické ideologie. a jednotlivé momenty projevu revolučního socialismu, jako mesianistická rétorika židovských komunistických vůdců, jsou účelově nebo jen nekriticky zdůrazňovány.¹ Domnívám se, že taková představa o základu židovského náboženství pro utváření radikálních socialistických ideologických forem je nejen přehnaná, ale ve své podstatě mylná. Také zvláštní pojetí dějinnosti marxistického učení vychází mnohem spíše z dispozic osvícenských filosofí. Pokud bychom chtěli hovořit o podobnosti prožívání dějinnosti judaismu a socialismu, museli bychom se hlouběji ponořit do diskursu novověkých filosofických koncepcí a případně hledat určité kontinuity tam.²

Zavrhneme-li původnost judaismu vůči socialismu, nemusíme nutně zavrhnout existenci určité zvláštní (specifické) mentality Židů, která pro identifikaci konkrétních jedinců se socialistickým hnutím mohla hrát svou roli.³ Judaismus je potom třeba vnímat jen jako jednu ze složek spoluutvářejících formy percepce sociální skutečnosti, kterou není možno oddělit od složek ostatních - tedy všeobecně sociálních, kulturních, genderových a psychologických, které se navzájem provazují a doplňují. Zde se naskýtá široké pole pro historické bádání.

Navrhuji, abychom zde znovu obrátili pozornost na studium jazyka Židů - socialistů / komunistů, vrátili se ke studiu textů osobní povahy a porovnali je s texty oficiálními, určenými primárně ke zveřejnění - to jest teoretickými statěmi, novinovými články, beletristickými texty a podobně. Ne proto, abychom se zabývali dokazováním konkrétních historických událostí, ale abychom se pokusili rozklýt vývoj a proměny identit, tedy individuálního chápání zkušenostního, nebo řekněme raději "životního světa".